

พลวัตของจีนต่อประเทศใน GMS

ประจักษ์ ฝั้นพรม
เศรษฐกรอาวุโส ส่วนเศรษฐกิจภาค
ธนาคารแห่งประเทศไทย สำนักงานภาคเหนือ

ความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขง (Greater Mekong Sub-regional Economic Cooperation: GMS-EC) เป็นกรอบความร่วมมือของ 6 ประเทศในลุ่มน้ำโขง ได้แก่ จีนตอนใต้ (ยูนนานและกวางสี) - พม่า - ไทย - ลาว - กัมพูชา และเวียดนาม เริ่มตั้งแต่ปี 2535 เป็นต้นมา ขณะที่เขตปกครองตนเองกวางสีเพิ่งเข้ามาเป็นสมาชิกในปี 2547 GMS มีพื้นที่ร่วมกันประมาณ 2.3 ล้านตารางกิโลเมตร ประชากรกว่า 250 ล้านคน ในเชิงภูมิศาสตร์ GMS เป็นจุดศูนย์กลางในการเชื่อมโยงติดต่อระหว่างภูมิภาคเอเชียใต้ เอเชียตะวันออก และ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ปัจจุบันโครงการ GMS มีการเติบโตและความเคลื่อนไหวเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วมาก ภายใต้แผนการพัฒนาศาสตร์ระยะยาว 3 ด้านหรือ 3 Cs ได้แก่ 1) Connectivity การสร้างความเชื่อมโยงผ่านระบบต่างๆ 2) Competitiveness การเสริมสร้างศักยภาพในการแข่งขันในระดับอนุภูมิภาค และ 3) Community การเสริมสร้างความรู้สึกรับผิดชอบร่วมกันของการเป็นชุมชน ทั้งนี้ ได้มุ่งเน้นความร่วมมือใน 9 สาขาหลัก ได้แก่ คมนาคมขนส่ง โทรคมนาคม พลังงาน การค้า การลงทุน เกษตร สิ่งแวดล้อม การท่องเที่ยว และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์

พลวัตของจีนในอนุภูมิภาคแม่น้ำโขงเกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในหลากหลายมิติทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรม การเปลี่ยนแปลงค่านิยมและทัศนคติ มีบทบาทและผลกระทบต่อสังคมโลกปัจจุบันอย่างยิ่ง ในที่นี้จะกล่าวถึงด้านเศรษฐกิจที่สำคัญที่มีผลต่อประเทศใน GMS หากมองในเชิงยุทธศาสตร์ของจีนดังปรากฏในแผนพัฒนาเศรษฐกิจฉบับที่ 12 จะเห็นได้ว่า จีนกำหนดให้มหานครฉงชิ่งเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาพื้นที่ภาคตะวันตก 5 มณฑล ได้แก่ มณฑลกุ้ยโจว เขตปกครองกวางสี มณฑลเสฉวน มหานครฉงชิ่ง และเขตปกครองตนเองทิเบต โดยเน้นการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การเร่งรัดปฏิรูปการเปิดการค้ากับต่างประเทศ การสร้างจุดขาย การส่งเสริมไปลงทุนในต่างประเทศ ตลอดจนการเชื่อมโยงการพัฒนาทางเศรษฐกิจระหว่างเขตเศรษฐกิจต่างๆ ทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ และการร่วมมือกับกลุ่มประเทศในภูมิภาคอาเซียนและเอเชียใต้ในการพัฒนาอุตสาหกรรมการผลิต นอกจากนี้ ยังกำหนดให้เขตปกครองตนเองกวางสีเป็นประตูเชื่อมโยงสู่กลุ่มประเทศอาเซียน และให้มณฑลยูนนานเป็นประตูเชื่อมโยงกับกลุ่มประเทศ GMS

มณฑลยูนนานจึงมีการพัฒนาเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว มีโครงการที่สำคัญซึ่งเชื่อมโยงกับประเทศ GMS อาทิ 1) การพัฒนาแม่น้ำโขงเพื่อพัฒนาเขื่อนไฟฟ้าพลังน้ำและเส้นทางคมนาคมตลอดสายของแม่น้ำ 2) การพัฒนาการสื่อสารและคมนาคมทางบกเชื่อมต่อเส้นทางรถไฟและถนนกับสหภาพเมียนมาร์ ไทย สปป.ลาว และเวียดนาม 3) การพัฒนาการทำเหมืองแร่ครบวงจร 4) การเกษตรแปรรูปเพื่อการส่งออก และ 5) การพัฒนาผลิตภัณฑ์ไม้แปรรูป เครื่องยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า และการส่งเสริมการท่องเที่ยว ซึ่งภายใต้ความร่วมมือระหว่างจีนกับโครงการ GMS ที่มีความคืบหน้าอย่างรวดเร็วและเห็นอย่างเป็นรูปธรรมแล้ว เช่น 1) โครงการด้านการเชื่อมโยงการขนส่งและคมนาคมสำคัญ โดยเฉพาะเส้นทางที่เชื่อมโยงระหว่างไทย-จีน ที่สำคัญ คือ เส้นทาง R3 (คุนหมิง-ลาว /พม่า-กรุงเทพฯ) เส้นทาง R9 (แม่สอด-มุกดาหาร-สุวรรณเขต-ดานัง)

และเส้นทาง R12 (นครพนม-คำม่วน-ฮานอย-ผิงเสียง-กวางสี-กวางตุ้ง) 2) โครงการเสริมสร้างจุดเชื่อมโยงทางด้านเศรษฐกิจระหว่างประเทศ GMS 3) โครงการพัฒนาศาสตร์ในด้านพลังงานของอนุภูมิภาค และ 4) โครงการความร่วมมือด้านการท่องเที่ยว ซึ่งมีสำนักงานตั้งอยู่ที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในปัจจุบัน

สำหรับภาคเหนือของเราสามารถเชื่อมโยงกับจีนได้หลายช่องทาง โดยเฉพาะอย่างยิ่งจังหวัดตามแนวชายแดนของภาคเหนือจะเป็นทั้งโอกาสและความท้าทายที่ต้องเผชิญอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ ด้านโอกาสสามารถเกิดขึ้นได้หากเราสามารถเกาะกระแสเงินโดยการสร้างความร่วมมือด้านต่างๆ เช่น ความร่วมมือในกรอบ GMS จะสร้างโอกาสในการลดการพึ่งพิงวัตถุดิบและตลาดภายนอกภูมิภาค ลดต้นทุนโลจิสติกส์ภาคเอกชน เพิ่มโอกาสการค้าสินค้าและบริการของไทยในตลาด GMS และตลาดจีนตอนใต้ และโอกาสในการเพิ่มบทบาทในห่วงโซ่กิจกรรมทางเศรษฐกิจของอนุภูมิภาคตามแนวระเบียงเศรษฐกิจให้สามารถพัฒนาร่วมกันได้เป็นอย่างดี

แต่สิ่งที่เป็นความท้าทายที่เราควรเตรียมความพร้อมรองรับในด้านต่างๆ ทั้ง การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน การสนับสนุนการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการเชื่อมโยงอย่างต่อเนื่อง การลดอุปสรรคด้านโลจิสติกส์ระหว่างเมืองตามแนวระเบียงเศรษฐกิจ ที่สำคัญการกระตุ้นให้หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนตระหนักรับรู้ข้อมูลข่าวสารความรู้ใหม่ๆ เกี่ยวกับการเชื่อมโยงการค้า การลงทุน อุตสาหกรรม ที่เกี่ยวข้องกับภาคเหนือ เพื่อเตรียมความพร้อมในการรับการเปิดตลาดที่จะมีการแข่งขันสูงขึ้นตามมาด้วย

บทความนี้เป็นข้อคิดเห็นส่วนบุคคล จึงไม่จำเป็นต้องสอดคล้องกับความเห็นของธนาคารแห่งประเทศไทย